

Komandi partur
Í komandi part aftaná Ólavsøku verður hildið áfram við frásøgnini hjá Jørgen Frants Jacobsen

heilsølu. Eisini var Andreas meklari við keyp og sølu av føstum ognum.

Hann var virkin í tí sokallaða adressu-málinum, og tað var hansara uppskot í 1917 at savna undirskriftir fyri einum kravi um fría sigling til Amerika eftir vøru. Av hesum stóðst stór gøla, men hetta endaði kortini við, at tað varð gingið kravinum á mæti

Í 1927 var hann við til at seta heima-virkisfelagið á stovn, og kom hann eisini í nevndina saman við frægum fólki sum Símun Paula í Konoy og Katrinu á Trøllanesi. Á Ólavsøku 1928 hevði felagið eina framsýning av heimavirkaðum lutum.

Ziska legði dent á, at framsýningin ikki bert skal sýna lutir, ið føroysk konufólk eru før fyri at virka, men eisini lutir ið vístu, hvat mannfólkið her á landi dugur at fáa frá hondum. Henda framsýning var endurtikin í Keypmannahavn í 1929, har sjálvur Stauning var til staðar.

Gjordi áhugaverda uppfinning

Andreas Ziska var borin í heim í Vági 30. juli 1883. 12 ára gamal fór hann við mammuni til Canada, har pápin var farin frammanundan. Eftir nøkrum árum komu tey øll heim aftur. Eftir at hava gingið í realskúla, kom hann at arbeiða í handli, fyrst hjá Skibsted og síðani hjá Jacob Lützen. Seinni fór hann á fútaskrivstovuna. Hann dugdi enskt frá canadatíðini, tí var hann biðin til tolk, tá brúk var fyri tí. Pápin druknaði í 1895 á grinduferð.

Tá Havnar Ungmannafelag var í hægsta blóma fyrst í 20. øld var hann næstformaður í felagnum. Eisini stjórnaði hann nøkur bløð. Tað gjørdi eisini kona hansara, Anna, og beiggja hennara, Peter Alberg.

Andreas var ikki 20 ára gamal, tá ið hann fyrstu ferð rættiliga koma at gera vart við seg. Tingakrossur skrivur 3. Juni 1903, at ein ferðamaður við Frederiksvaag, skipinum hjá Restorff, var »den unge Ægpræservator A. Ziska, hvis Opfindelsen, har faaet saa megen Opmærksomhed«.

Hann hevði sent ein royndarkassa við eggum niður til Danmarkar. Tá ið eggini vóru kannað var víst tað fyrsta rotið, men hini vóru av finasta slag, bæði bleyttkókað, harðkókað og steikt og smakkaðu av finasta slag.

Tað varð tikið patent uppá uppfinningina, men hvat víðari hendi við henni, er einki frætt um.

Vildi hava havnina at vera kommunala

Tað verður mett at vera eitt beinleiðis avriksverk, at havnin í Havn gjørdist kommunal og ikki ogn hjá statinum.

Her gekk Andreas Ziska aftur á odda. Hann var orðstýrari á fólkafundinum, har hetta krav varð sett fram.

Hann gav annars í 1940 og 1941 út tvær bøkur við tilsamans meira enn 200 síðum, har havnarmálið í Havn varð lýst.

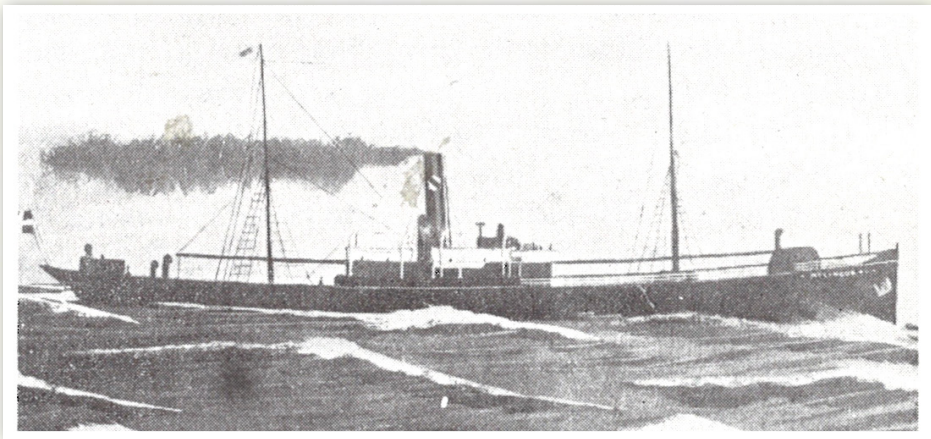
Ítróttur, talv og annað

Andreas var skrivari í Færøernes Boldspil Union, sum varð stovnað í 1913. Hetta felag var undan Fótbóltsambandinum.

Hann var eisini virkin í talvfelagnum, og hesin áhugin er farin í fleiri ættarlið. Abbasynirnir Andreas, Suni og Bjarki hava verið millum okkara fremstu telvararar og so ikki at forgloyma langabbasonin, Helga Dam Ziska, sum nú er í oddinum.

Í brúnu húsunum vinstru megin var fyrsta skrivstovan hjá Skipafelagnum. Málningur hjá Christian Paula Ziska, son Andreas

Mýlingur, fyrsta skipið hjá Skipafelagnum

Hann var eisini yrkjari og millum hansara yrkingar var eisini ein kvøða til Havnar Talvfelag á 10 ára degnum í 1933. Hann hevði fleiri yrkingar í bløðunum, eisini í Varðanum.

Aftaná kríggið tók Andreas Ziska eisini stig til at stovna eitt felag, ið skuldi taka sær av at gera Havnar bý hugnaligan. Eitt stig var at royna at útvega spællpláss í býnum og at fáa óruddið í býnum burtur.

Knút Wang skrivað í Dagblaðnum, at hóast undirtøkan ikki var so stór fyri felagnum, sum hon átti, so fara Havnar borgarar seinni at byggja á tað grundarlag, sum Ziska legði.

Tað kunnu vit sanna ikki minst í hesum døgum.

Ov víðgongdur til nakran politiskan flokk

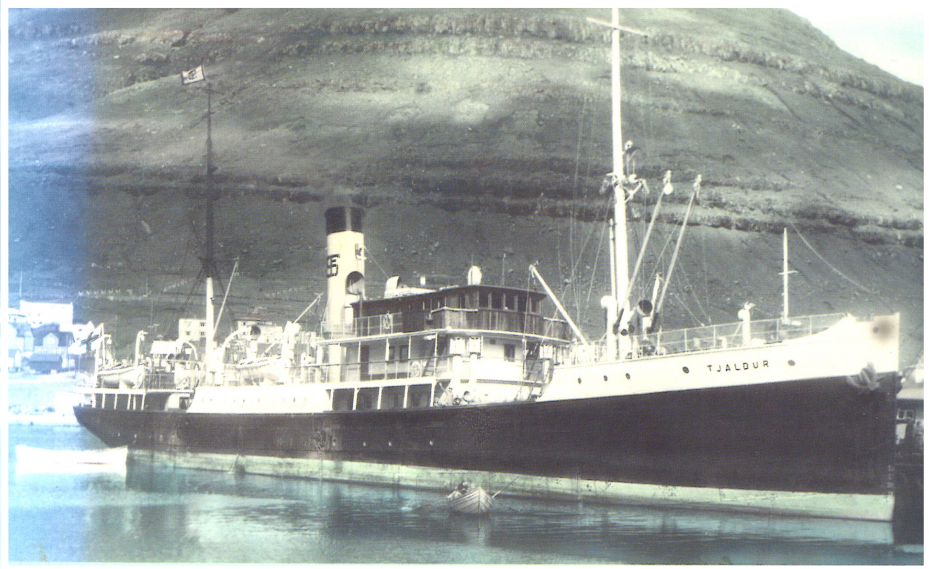
Við so nógvum virkseimi og hugskotum er tað ikki so løgið, at Andreas eisini var áhugaður í politikki. Hann luttók í mongum almennum tiltøkum og fundum um politisk evni, og altíð í fremstu røð.

Hann var eisini í fremstu røð at berjast fyri føroyska Merkinum. Hann var ein teirri sum saman við Hans Andr. Djurhuus íbirti Føroya Flaggfelag, og teir skiftust um at vera formaður.

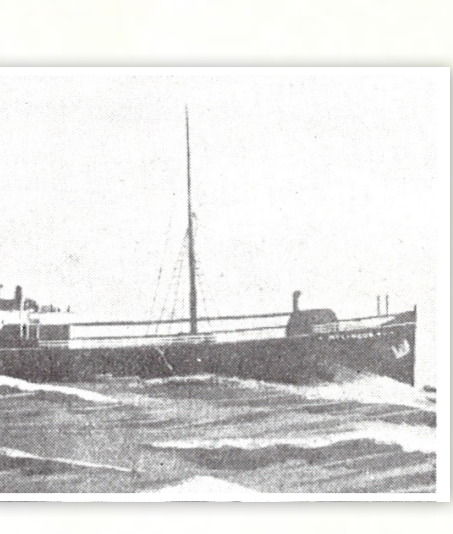
Hann stillaði fleiri ferðir upp uttan fyri flokkarnar, sum vóru ov trongir fyri hann.

Fyrstu ferð var í 1928, tá ið hann stillaði upp á Suðurstreymoyar kandidatlista, lista D.

Skráin var í sjeyp punktum. Sum tað skilst var hetta at kalla ein føroyskur javnaðarflokkur, sum mótsett Javnaðarflokkinum

Fyrsta Tjaldrið

annars ikki vildi hava danskan stuðul. Hesir vórðu tveittir úr Javnaðarflokkinum, og stillaðu upp sum teir Føroysku Sosialdemokratarnir við Andreas Ziska á odda. Men teir komu ikki á ting.

Í 1932 stillaði Ziska aftur upp í Suðurstreymoy saman við Magnus Skæling. Hesa ferð var fyrsta punkt á valskránni »Forboð móti rúsdrekka«. Hildið varð, at rúsdrekka framvegis var so stórir trupulleiki, at hetta er einasta loysnin. Víst kom hetta at minka um inntøkurnar hjá landskassanum, men hetta er lítið í móti tí skaða, sum hesin lógur veitir. Hetta var um somu tíð, at USA royndi at basa rúsdrekkanytsluni við forboði. Men hesum góvust teir við í 1933.

Annars var skráin at starvast fyri, at føroyingar skuldu kunna vera figgjarliga sjálvbjargnir.

Í 1940 stillar hann upp aftur til løgtingsvalið saman við m.ø. Andreu Ártung og Sverra Patursson.

Nú er tað loysing frá Danmark, »eitt frítt og sjálvstýrandi Føroyar«, sum er høvuðsmálið.

Føroyar kunnu saktans klára seg sjálvar figgjarliga og meira enn tað. Hesum vísti Ziska á í sínum riti »Færøernes finansielle Stilling«, sum greiddi frá, hvussu nógv ið Danmark hevði vunnið uppá Føroyar. Hetta var lutvíst yvirskotið av kongaliga einahandlinum, og lutvíst tann leiga, sum bøndurnir høvdu goldið til danska statin. Hetta er alt roknað við rentu og rentursrentu.

Bara í tíðarskeiðnum 1538-1845 hava danir brandskattað føroyingar fyri 89 milli-ardir krónur!

Hetta var í 1935-krónum, tá tímalønin var 50 oyru!

Hetta sannførdi tó ikki veljararnar, og Ziska og hansara vavegni komu ikki á ting.

Men Ziska helt áfram at stríðast fyri sínum sjónarmiðið. Hetta førði til kanska einasta politiska dóm í Føroyum. Á tingfundi aftaná bardagan hevði hann frá áskoðaraplássinum lagt tingmenn undir at vera landasvíkjarar. Her hugsaði hann um umsitingina av teirri stóru pengaogn, sum føroyingar áttu eftir kríggið.

Hetta førði til sakarmál, har Ziska í fyrsta umfari fekk 60 dagar at sita. Men so langt kom tað tó ongantíð.

Tórshavn lív og vøkstur

Seinasta avrikið hjá Andreas Ziska var, at hann í 1959, árið fyri at hann doyði, gav út bókina Tórshavn Lív og Vøkstur. Hetta er ein frálík bók, sum stutt og greitt greiðir frá søguni hjá Havnini. Umframt eru nógvar frálíkar myndir.

Henda bók fæst ikki longur. Hon kundi saktans verið endurprentað, kanska við eitt sindur greiðari uppseting.

Knút Wang gav Andreasi tað eftirmæli, at »eg vil minnist hann sum hin bjartskygda hugsjónarmannin, sum ongantíð misti trúnnu uppá, at føroyingar skuldu seta føtur undir egið borð og eg trúgvi at framtíðar føroyingar fara at geva Andreas Ziska ta viðurkenning, sum samtíðin ongantíð gav honum til fulnar«.

Tað kann vera hóskaði at geva Ziska hesa viðurkenning, nú 100 ár eru liðin síðan hansara framskygda uppskot um føroyskt farmaskipa- og seinni eisini ferðamanna-skip varð lagt fram í 1916.

Fiskimenn í Gaza: Ískoyti til seinasta part

Menakhem Ben-Yami greiðir frá, at fiskimenn í Gaza kunnu senda veiðuna tvørtur um Ísrael til Vestara Áarbakka.

Her hava teir eisini fiskaaling og vinnu, sum er grundað á fisk úr Gaza, og sum er stuðlað av ísraelskari serfrøði og handilssambondum.

Tískil vinna vinnuáhugamál tíbetur á politiskum ósemjum.